

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Stichting "Beter Wonen"
Aangevraagde activiteiten :	WNB Aanvraag Ontheffing soortenbescherming
Datum ontvangst aanvraag :	15.02.2023
Locatie :	Erfgenenstraat IJsselmuiden
Datum beschikking :	12.05.2023
Kenmerk :	D2023-02-010864
Zaaknummer :	2023-004578

Datum verzending

12.05.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	3
A.1	Aanvraag	3
A.2	Besluit	3
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Soortspecifiek	7
B.4	Overige zaken	10
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	11
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	11
C.1.1	Bevoegdheid	11
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	11
C.1.2	Procedure	11
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	11
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	11
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	11
C.1.3	Toetsingskader soorten	12
C.1.3.1	Wettelijke regels	12
C.1.3.2	Provinciaal beleid	12
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	12
C.2.2	Doel van het project	15
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	15
C.2.4	Periode	15
C.2.5	Onderliggende documenten	15
C.2.6	Aanvullende gegevens	15
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	15
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	15
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	16
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	19
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	24
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	24
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	25
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	25
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	25
D.	SLOTCONCLUSIE	25

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

Mevrouw [REDACTED] van het adviesbureau Otte Goenadvies heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 15 februari 2023² ontvangen en geregistreerd onder dossierkenmerk 2023-004578.

De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing.

De aanvraag is gedaan vanwege de sloop van 45 woningen (3 portiekflats), het rooien van bomen, struiken en de nieuwbouw van 59 appartementen verdeeld over drie flats aan de Erfgenamenstraat te IJsselmuiden. Hieronder geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten en soorten van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het opzettelijk verstoren⁵ van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en het beschadigen en/of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en egel^{6,7}.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop van drie portiekflats en de nieuwbouw van drie flats met appartementen aan de Erfgenamenstraat IJsselmuiden.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot 1 november 2028.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- Otte Groenadvies B.V. Februari 2023. Activiteitenplan gewone dwergvleermuis Plangebied: Erfgenamenstraat te IJsselmuiden.
- Otte Groenadvies B.V. April 2023. Mitigatieplan egel Erfgenamenstraat IJsselmuiden.
- Otte groenadvies B.V. April 2023. Notitie: Beantwoording vragen en opmerkingen zaak nummer 2023-004578.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb.

² Registratiekenmerk aanvraag provincie D2023-02-005980.

³ Kenmerk provincie D2023-04-005520.

⁴ Op basis van 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb.

⁵ Art. 3.5, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

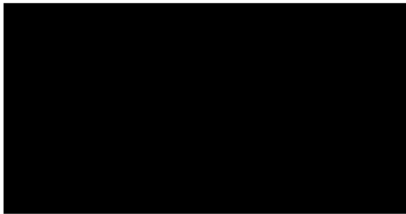
⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Kampen;
- Otte Groenadvies, t.a.v. mevrouw [REDACTED];

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Bezwaar_klacht_informatie_schade/Bezwaar_tegen_beslissing_provincie_Overijssel.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2023-02-010864). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁸, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

Maatregelen gewone en ruige dwergvleermuis

Kwetsbare periode

5. U voert het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis uit buiten de kwetsbare periodes, zoals met rood voor beide soorten weergegeven in onderstaande tabel. De periode 1 april tot 1 mei de meest gunstige periode voor het ongeschikt maken van verblijfplaatsen voor beide soorten. In deze periode in april mogen (potentiële) toegangen tot verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis nog ongeschikt worden gemaakt, nadat vastgesteld is dat deze met zekerheid niet in gebruik zijn als kraamverblijf. Ook is dit de meest geschikte periode voor ongeschikt maken van verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, omdat deze juist in de paarperiode zeer kwetsbaar is.

Gewone dwergvleermuis	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Periode waarin ongeschikt maken verblijfplaatsen ruige en gewone dwergvleermuis mogelijk is												
Periode kap bomen												

6. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de ruige en gewone dwergvleermuis. Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Ongeschikt maken + controle

7. De verblijfplaatsen moeten tenminste 5 dagen voor de aanvang van de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt zijn.
8. Het ongeschikt maken van de zomer- en paarverblijfplaatsen gebeurt door over de volledige hoogte van de muur of verdieping de hoeken van het gebouw te verwijderen, waardoor er in de spouw voldoende tocht ontstaat en daarnaast door extra tocht creëren door gaten in de spouw. Eventuele verblijfplaatsen in of bij het dak worden ongeschikt gemaakt door het verwijderen van dakpannen en/of daklijsten of het creëren van tocht in de gevelbetimmering. Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarbij de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger.
9. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen uitvliegende vleermuizen meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden / sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

10. U hebt op 8 februari 2022 19 tijdelijke kasten van het type VMT1a (Unitura) geplaatst, zoals weergegeven in bijlage 1 (zie bijlage 1 van dit besluit).
11. Bij de sloop van de laatste flat in fase 3 (zie voor fasering paragraaf C.2.1.1., blz. 13, on onze overwegingen bij dit besluit) zijn de tijdelijke kasten van fase 1 (19 stuks) weer beschikbaar en kunnen worden gebruikt als tijdelijk alternatief in deze fase. Hiervoor dienen de nieuwe permanente voorzieningen in de flat van fase 1 minimaal 3 maanden beschikbaar te zijn geweest in de actieve periode van gewone en ruige vleermuizen (minimale gewenningsperiode).
12. De kasten zijn geschikt voor de gewone en ruige dwergvleermuis en worden geplaatst op een geschikte plaats, zoals beschreven in het kennisdocument gewone dwergvleermuis (pagina 28-31) en het kennisdocument van de ruige dwergvleermuis (pagina 21-25).
13. De tijdelijke kasten, zoals vermeld in voorschrift 10, blijven tenminste hangen totdat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en minimaal zes maanden beschikbaar zijn in de actieve periode van de soorten. Deze zes maanden moeten binnen de actieve periode van de gewone en ruige dwergvleermuis vallen (ongeveer begin april – eind oktober).
14. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de gewone en ruige dwergvleermuis plaatsvinden (zie voorschrift 5) in een periode dat de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger. Het verwijderen is uitsluitend toegestaan binnen de looptijd van de ontheffing.
15. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden. Als is vastgesteld dat er geen vleermuizen aanwezig zijn verwijderd u de vleermuiskasten direct of maakt u de kast ontoegankelijk voor vleermuizen.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

16. U realiseert 36 duurzame, permanente vervangende verblijfplaatsen voor de gewone en ruige dwergvleermuis door het inmettelen van vleermuiskasten van het type VMPM1e- 1-laagse inbouwvleermuiskast (Unitura). Bij de plaatsing houdt u rekening met de vereisten uit het kennisdocumenten voor de gewone dwergvleermuis (pagina 28-31; BIJ12, 2017) en de ruige dwergvleermuis (pagina 21-25; BIJ12, 2017).

Mitigatie vliegroute

17. Ter vervanging van de aanwezige windluwe vliegroute/foerageergebied aan de achterzijde van de drie portiekflats worden minimaal 1 maand voor het verwijderen van de betreffende portiekflat en het rooien van de aanwezige bomen en struiken in dit deel van het projectgebied, de tijdelijke alternatieve vleermuisschermen aangebracht op de locaties zoals weergegeven in bijlage 1 van dit besluit;
18. De gefaseerde kap van de bomen in de verschillende delen van het projectgebied (in drie fasen verdeeld over de jaren van sloop van de flats in 2024, 2025 en 2026) voert u uit buiten de actieve periode van de vleermuizen (zie tabel bij voorschrift 5) en voor het broedseizoen van vogels, ofwel in de periode vanaf 15 november tot uiterlijk 15 maart.
19. De vleermuisschermen voldoen aan de vereisten, zoals opgenomen in het Kennisdocument voor de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017; blz. 34 t/m 36). De schermen moeten minimaal 2 meter hoog zijn en op palen staan van minimaal 1,5 meter hoog (totale hoogte minimaal drie meter). Het scherm is van stuifzanddoek of gaaswerk met een maximale maaswijdte van anderhalf centimeter,

of is gemaakt van rietstengels of wilgentenen. De schermen zijn windgevoelig en moeten daarom goed worden onderhouden na stormachtig weer in het actieve seizoen van de gewone en ruige dwergvleermuis;

20. De tijdelijk gerealiseerde vliegroute van vleermuisschermen moet gedurende de gehele periode van de werkzaamheden kunnen functioneren en mag pas worden verwijderd nadat de nieuwe flat is gerealiseerd en de directe omgeving opnieuw is ingericht.
21. U voert maandelijks een controle uit op de functionaliteit van deze vleermuisschermen. Deze controle wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone en ruige dwergvleermuis. Waar nodig wordt bij gebreken de vliegroute hersteld. De controle en mogelijk herstelwerkzaamheden worden vastgelegd in het ecologisch logboek (zie voorschrift 31);
22. U draagt er zorg voor dat tijdens de werkzaamheden geen bouwlicht op deze tijdelijke vleermuisschermen zijn gericht.
23. In de nieuwe situatie zal de nieuwe bebouwing de functie van vliegroute overnemen en een nieuwe windluwe vliegroute creëren. Daarnaast draagt u er zorg voor dat het terrein opnieuw wordt ingericht met struiken en bomen. Er worden hiervoor in ieder geval minimaal 16 nieuwe bomen met een minimale plantmaat van 12-16 cm en een hoogte van ten minste vier meter aangeplant.

Maatregelen egel

Ongeschikt maken buiten kwetsbare periode

24. De rooiwerkzaamheden van struiken en plantvakken in het projectgebied (zie figuur 2 van dit besluit), die kunnen dienen als mogelijke rust- en verblijfplaatsen van de egel, voert u uit buiten de kwetsbare periode van de egel. Dit betekent dat u de werkzaamheden rondom de gebieden met mogelijk rust- en verblijfplaatsen van de egel uitvoert in de periode tussen 1 september en 1 november, buiten de voortplantingsperiode (van 15 maart tot 1 september) en buiten de overwinteringsperiode (van 1 november tot 15 maart). In onderstaande tabel zijn in rood de kwetsbare perioden van de egel weergegeven.

Soort	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Egel												

25. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de egel. Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.
26. De werkzaamheden, nabij de mogelijk rust- en verblijfplaatsen van de egel, worden pas uitgevoerd, nadat uit een controle door de ecologisch deskundige blijkt dat er geen egels aanwezig zijn in het plangebied. Bij het vaststellen van in gebruik zijnde verblijfplaatsen van de egels worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld (zone circa twee meter rond de verblijfplaats) tot de aanwezige egel uit eigen beweging een ander heenkomen heeft gezocht.
27. Het plangebied maakt u vervolgens ongeschikt voor bewoning door de egel door opgaande begroeiing en (potentiële) rustplaatsen te verwijderen en vervolgens de vegetatie om te ploegen of kort te houden (max. tien cm hoog). Te handhaven groenstructuren worden niet betreden of geschaad tijdens de werkzaamheden.

Werkzaamheden rondom te behouden haag

28. De te behouden haag (zie figuur 2 in dit besluit) zet u, aan de zijde van de planlocatie, af met stevig, glad zeil (tenminste twintig centimeter ingegraven in de grond en tenminste dertig centimeter hoog / boven maaiveld), zodat de egel niet de bouwlocatie kan betreden. Deze afzetting wordt gedurende de werkzaamheden in stand gehouden.
29. Maandelijks voert u een controle uit op de functionaliteit van deze schermen. Deze controle wordt uitgevoerd door een inzake deskundige van de egel. Waar nodig wordt bij gebreken het scherm hersteld. De controle en mogelijk herstelwerkzaamheden worden vastgelegd in het ecologisch logboek.

Compensatie leefgebied

30. Bij de nieuwe inrichting van de projectgebied wordt, ter compensatie van 1.556 m² geschikt leefgebied voor de egel dat verloren gaat (in de vorm van 433 m² struiklaag en 1.123 m² gazon), gecompenseerd met:
 - een 531 m² struiklaag;
 - 1.151 m² aan nieuw gazon;Hiermee vormt het plangebied, na inrichting, weer geschikt leefgebied voor de egel (zie figuur 3 in ons besluit).

B.4 Overige zaken

31. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
32. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kampen gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Kampen
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet geheel uit te sluiten dat dit project effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied en u hiervoor een vergunning nodig heeft (art. 2.7 Wnb). Het gaat met name om mogelijke effecten door stikstofdepositie in de aanleg- en gebruiksfase. Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Met de voorgenomen ontwikkelingen worden de drie bestaande portiekflats geamoveerd, waarna nieuwbouw plaats gaat vinden.

De ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- Sloop bestaande bebouwing (drie portiekflats) in drie fases;
- Realisatie 59 appartementen, verdeeld over drie flats, in drie fases;
- Herinrichting van het perceel.

In figuur 1 zijn de te slopen gebouwen weergegeven.

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Figuur 1. Plangebied met te slopen portiekflats.

De planning van de werkzaamheden is als volgt:

Periode	Aard van het werk
Februari 2023	Werkvoorbereiding fase 1
December 2023	Sloop fase 1 (gebouw oost)
Maart 2024	Nieuwbouw fase 1 (gebouw oost)
November 2024	Sloop fase 2 (gebouw west)
Februari 2025	Nieuwbouw fase 2 (gebouw west)
Oktober 2025	Sloop fase 3 (gebouw midden)
Januari 2026	Nieuwbouw fase 3 (gebouw midden)

Gewijzigde aanvraag

De oorspronkelijke aanvraag betrof uitsluitend het slopen van de drie portiekflats. Bij navraag blijkt echter dat, voorafgaand aan het slopen van de portiekflats, ook de bomen, de kruid- en de struiklaag en plantvakken rondom de bebouwing worden gerooid. Alleen de ligusterhaag, die aanwezig is tussen de particuliere tuinen en de planlocatie, blijft behouden (zie figuur 2).

Figuur 2. Te rooien plantvakken (groen), graszode (licht groen), te behouden haag (geel).

Na realisatie van de nieuwe bebouwing wordt het projectgebied opnieuw ingericht (zie figuur 3).

Figuur 3. Nieuw inrichting projectlocatie.

C.2.2 Doel van het project

Het aanbieden van levenstendige woningen met een goed leefklimaat die voldoen aan de huidige energierichtlijnen.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis van het verbod om deze opzettelijk te verstoren¹⁴ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en egel (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen^{15,16}.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 november 2023 tot 1 november 2028.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Otte Groenadvies BV. Februari 2023. Activiteitenplan gewone dwergvleermuis Plangebied: Erfgenamenstraat te IJsselmuiden.
- Otte Goenadvies BV. Maart 2021. Quicksan flora en fauna Erfgenamenstraat te IJsselmuiden
- Otte Groenadvies BV, november 2022. Nader onderzoek vleermuizen Erfgenamenstraat te IJsselmuiden
- Stichting Beter Wonen IJsselmuiden. Oktober 2022. Haalbaarheidsonderzoek Sloop/nieuwbouw Erfgenamenstraat – IJsselmuiden.
- A.L. Asbestinventarisering Lieren. Januari 2017. Asbestinventarisatierapport conform SC 540 TYPE A, Woning Erfgenamenstraat 37 8271 TV IJsselmuiden.
- FM Advies. April 2010. Quicksan technische en woontechnische beoordeling complex 22 – Drostenstraat 1 t/m 48 te IJsselmuiden.
- Cauberg-Huygen Raadgevende Ingenieurs B.V. Juni 2004. Akoestisch onderzoek woningen; Erfgenamenstraat, complex 22.
- Kaart met te slopen flats
- Ondertekend aanvraagformulier
- Ondertekende machtiging Otte GoenAdvies door BeterWonen IJsselmuiden
- Otte Groenadvies BV. April 2023. Notitie: Beantwoording vragen en opmerkingen zaak nummer 2023-004578.
- Otte Groenadvies BV. April 2023. Mitigatieplan egel Erfgenamenstraat IJsselmuiden.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Op 17 maart 2023 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 13 april 2023¹⁷ ontvangen.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en egel) geen vrijstelling. We betrekken wel het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en de Brochure Soortenbescherming in Overijssel - Bunzing, egel, hermelijn en wezel (provincie Overijssel februari 2021) bij onze toetsing.

¹⁴ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹⁷ Kenmerk provincie D2023-04-005520.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Wij zijn van oordeel dat de onderzoeken met voldoende inspanning zijn uitgevoerd en voldoen aan de geldende onderzoeksmethodieken om de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het plangebied goed in beeld te kunnen brengen.

Verkenkend onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Activiteitenplan gewone dwergvleermuis Plangebied: Erfgenamenstraat te IJsselmuiden'¹⁸ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd.

In dit kader van de sloop van drie portiekflats is er eerst een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Uit de resultaten van deze quickscan kwam naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk fungeert als vaste rust- en/of verblijfplaats voor vleermuizen. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen.

Overige beschermde soorten werden op basis van bekende verspreidingsgegevens en kenmerken van het plangebied niet verwacht.

Nader onderzoek vleermuizen

In het voor- en najaar van 2021 (in juni en augustus/september) is nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen) van vleermuizen. Daarnaast is essentieel foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen in en rondom de te slopen flats in beeld gebracht. De betreffende veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden en conform het Vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, 2021). Alle betrokkenen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van het uitvoeren van vleermuisonderzoeken.

Tijdens het veldonderzoek zijn er drie vleermuissoorten waargenomen, namelijk de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Het gaat om de volgende waarnemingen:

- Er zijn 3 zomerverblijfplaatsen in de bebouwing waargenomen, 2 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en 1 verblijfplaats van ruige dwergvleermuis.
- Er zijn 7 paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aangetroffen;
- de in het voorjaar aangetroffen 2 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis wordt eveneens als paarverblijfplaats gebruikt;

De twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis werden aangetroffen in een opening van de schoorsteen van de Erfgenamenstraat 20 tot en met 33 en onder de daklijst van Erfgenamenstraat 34 tot en met 54. Deze laatste was ook in gebruik als paarverblijfplaats. Ondanks het gebruik van de Flir warmtebeeldcamera was het niet mogelijk de exacte verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuizen te vinden.

In figuur 4 zijn de locaties van de waargenomen verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis weergegeven.

¹⁸ Hoofdstuk 3 pagina 8 tot en met 9.

Figuur 4. Waargenomen verblijfplaatsen in plangebied (Otte Groenadvies, 2021).

Foerageergebied, vliegroute kleine en ruige dwergvleermuis

De oorspronkelijke aanvraag ging er van uit dat alleen de drie portiekflats werden gesloopt. Uit de gewijzigde aanvraag blijkt echter dat ook het aanwezige groen, in de vorm van bomen en stuiken en plantvakken, ook voor de sloop wordt gerooid. Dit heeft een effect op het bestaande foerageergebied en vliegroute van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in het projectgebied.

In de rapportage 'Nader onderzoek Ergenamenstraat te IJsselmuiden'¹⁹ is in kaart gebracht op welke locaties binnen en rondom het projectgebied vleermuizen foerageren, en of eventuele groenstructuren worden gebruikt als vliegroute (zie figuur 5).

¹⁹ Paragraaf 4.1.4 Bevindingen, pagina 10.

Figuur 5. Aangetroffen Verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen in en in de directe omgeving van projectgebied.

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat een deel van de vleermuizen gebruik maakt van de (te rooien) bomen als onderdeel van hun foerageergebied en ook als vliegroute. Een groot deel van hun bestaande foerageergebied valt echter buiten de planlocatie en bevindt zich grotendeels boven de particuliere achtertuinen. De bomen maken dus wel een onderdeel uit van hun foerageergebied, maar zijn niet van essentieel belang voor deze soorten.

Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat door de sloop van de flats en de bomen er tijdelijk een deel van het foerageergebied en een vliegroute voor vleermuizen (met name voor de gewone en ruige dwergvleermuis) verdwijnt.

Aanvullend onderzoek egel

Omdat, in afwijking van de oorspronkelijke aanvraag, ook de groenstructuren binnen het plangebied worden aangetast, die mogelijk door egel worden gebruikt, is ook aanvullend een ontheffing voor de egel aangevraagd en hiervoor een mitigatieplan opgesteld.

De struiklaag en laagblijvende plantvakken rondom de planlocatie zijn in potentie geschikt om te dienen als rust- en verblijfplaats voor de egel. De graszode wordt mogelijk gebruikt om te foerageren.

De populatieomvang binnen het plangebied wordt geschat op één tot twee exemplaren. Hierbij is uitgegaan van solitair levende exemplaren of maximaal één paartje. De individuen maken waarschijnlijk onderdeel uit van een netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties in de bebouwde kom van IJsselmuiden.

Als gevolg van de werkzaamheden gaat leefgebied met één of enkele verblijfplaatsen van de egel verloren, doordat diverse plantvakken en struiklagen rondom de portiekflats worden verwijderd. In totaal gaat naar verwachting 1.556 vierkante meter leefgebied van de egel verloren. De ligusterhaag, staande aan de achterzijde van de portiekflats op de grens met de particuliere tuinen blijft echter beschikbaar. De heestervakken in de openbare ruimte en groen in particuliere tuinen gehandhaafd.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

De sloop van de drie portiekflats leidt tot het verlies van:

- Twee zomer-/paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis;
- Zeven paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis, waarvan 1 tevens dient als zomerverblijfplaats;
- Foerageergebied en vliegroute van gewone en ruige dwergvleermuis;
- 433 m² aan plantvakken en struiken met mogelijke vaste verblijfplaatsen van de egel en 1.123 m² bestaand gazon als mogelijk foerageergebied voor de egel.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het Activiteitenplan²⁰, en de aanvullingen hierop²¹, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden, zoals beschreven in het kennisdocumenten van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017) en onze 'Brochure Soortenbescherming in Overijssel - Bunzing, egel, hermelijn en wezel' (Provincie Overijssel, 2021). Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In B. Voorschriften bij het besluit zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd.

In de teksten hieronder zijn de maatregelen op hoofdlijnen beschreven en zijn de mogelijk effecten op de staat van instandhouding beschreven.

Maatregelen gewone en ruige dwergvleermuis

Uitvoering buiten kwetsbare periode

Uit het Activiteitenplan blijkt niet duidelijk wanneer men voornemens is om de verblijfplaatsen voor vleermuizen ongeschikt te maken en of dit buiten de meest kwetsbare periode van deze soorten gebeurt.

Zoals aangegeven in ons verzoek om aanvulling, geldt voor de ruige dwergvleermuis volgens het Kennisdocument dat bij jaarrond gebruik (zomer- en paar en winterverblijfplaats) het de voorkeur heeft om het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen voor de paarperiode uit te voeren. Op pagina 26 in kennisdocument staat hierover het volgende:

"Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen moet plaatsvinden in het actieve seizoen van de ruige dwergvleermuis en buiten de kwetsbare perioden. De periode half april tot half augustus komt hier het meest voor in aanmerking."

Voor deze soort geldt namelijk dat de paarperiode ook een kwetsbare periode is, omdat dan de vrouwtjes vanuit Duitse gebieden naar Nederland komen om te paren. Voor de paartijd verblijven alleen de mannetjes in Nederland.

Voor de gewone dwergvleermuis geldt volgens het kennisdocument echter juist dat bij jaarrond gebruik de paarperiode de beste periode is om verblijfplaatsen ongeschikt te maken.

Het is niet uit te sluiten dat de aangetroffen paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis ook worden gebruikt als zomerverblijf en winterverblijf (in niet te strenge winters). Hetzelfde geldt voor de gewone dwergvleermuis. Daarom is het zoeken naar een geschikte periode voor uitvoering van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen in deze flats.

Verblijfplaatsen moet in ieder geval buiten de kwetsbare winterperiode (vanaf begin november tot en met maart voor beide soorten) ongeschikt worden gemaakt.

Indien de tabellen uit de twee kennisdocumenten met meest geschikte periode voor uitvoering van werkzaamheden voor de ruige dwergvleermuis en de gewone dwergvleermuis naast elkaar worden gelegd, dan vormt de periode vanaf half april tot half mei de meest geschikte periode om de jaarrond in

²⁰ Hoofdstuk 5, pagina 15 tot en met 18.

²¹ Otte Groenadvies BV. April 2023. Notitie: Beantwoording vragen en opmerkingen zaak nummer 2023-004578; Otte Groenadvies BV. April 2023. Mitigatieplan egel Erfgenamenstraat IJsselmuiden.

gebruik zijnde verblijfplaatsen in de flats ongeschikt te maken (voor de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis en buiten de kwetsbare paarperiode van de ruige dwergvleermuis).

U heeft in uw aanvulling aangegeven dat dit voor u een werkbare periode is en de verblijfplaatsen in deze periode vanaf half april tot half mei ongeschikt worden gemaakt. Wij nemen deze uitvoeringsperiode voor het ongeschikt maken van verblijfplaatsen ook op in onze voorschriften.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen kleine en ruige dwergvleermuis

In de gewijzigde aanvraag wordt bij de werkwijze van het ongeschikt maken van de gebouwen voor vleermuizen aangesloten bij de methodiek, zoals opgenomen in het Kennisdocument ruige dwergvleermuis²². Deze methode is tevens geschikt voor de gewone dwergvleermuis. In het kennisdocument wordt hierover het volgende aangegeven:

- Voor het ongeschikt maken van de spouwmuren wordt over de volledige hoogte van de muur of verdieping de hoeken van het gebouw verwijderd, waardoor er in de spouw een flinke tocht ontstaat en licht diep in de spouw kan doordringen. Het in een muur creëren van openingen van 30 x 30 of 50 x 50 centimeter als middel om een gebouw ongeschikt te maken voor aanwezige vleermuizen, is vaak onvoldoende omdat hierdoor vaak geen tocht door de spouw ontstaat.
- Bij verblijfplaatsen in of bij het dak kunnen daklijsten of een aantal dakpannen worden verwijderd of er kunnen openingen worden gecreëerd in de gevelbetimmering.
- Invliegopeningen kunnen overdadig aangelicht of beschenen worden met bijvoorbeeld bouwlampen. Deze verlichting kan pas aangezet worden als er zekerheid is dat de aanwezige vleermuizen vertrokken zijn en de dieren mogen nog niet teruggekeerd zijn. De na-nacht, zo rond twee uur voor zonsopkomst is dan waarschijnlijk het meest veilige moment om de verlichting aan te zetten. Vleermuizen zullen onder minder gunstige weersomstandigheden en in het najaar eerder naar hun verblijfplaats terugkeren.
- Nadat het gebouw ongeschikt gemaakt is voor vleermuizen, wordt het gebouw minimaal drie dagen met avondtemperaturen van meer dan 10 °C ongemoeid gelaten. Vervolgens wordt door een vleermuisdeskundige via een avondbezoek onderzocht of er zich nog vleermuizen in het gebouw bevinden. Als dit het geval is, worden nadere werende maatregelen getroffen. Als is vastgesteld dat zich geen vleermuizen meer in het gebouw bevinden, kunnen de sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd.

Van het gebruik van exclusion flaps bij ruige dwergvleermuis wordt in het kennisdocument ruige dwergvleermuis aangegeven dat onduidelijk is of deze wel effectief kan worden toegepast bij verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis. De ruige dwergvleermuis zal meestal toch ergens een gaatje weten te vinden waar hij door heen kan om de verblijfplaats alsnog in te komen. Daarom lijkt deze maatregel minder zinvol en dient deze bij voorkeur bij dit project niet te worden toegepast.

Tijdelijk vervangende verblijfplaatsen

- Om de periode ten tijde van de werkzaamheden te overbruggen, zijn in de directe omgeving van het plangebied in totaal 36 alternatieve vleermuisverblijfplaatsen gerealiseerd die aantoonbaar geschikt zijn als zomer- en paarverblijfplaats voor zowel gewone als ruige dwergvleermuizen (zie voor de locaties en type verblijfplaatsen bijlage 1 van dit besluit). Het gaat hierbij om:
 - 19 tijdelijke vleermuis kasten van type VMT1a (Unitura) die zijn opgehangen op 8 februari 2022 (fase 1);
 - 17 permanente inbouwvoorzieningen die zijn gerealiseerd in januari 2023 (fase 2) in de portiekflat aan de Drogenstraat in het kader van natuurinclusief bouwen.
- Bij de sloop van de derde portiekflat in fase 3 zijn de tijdelijke kasten van fase 1 (19 stuks) weer vrij en kunnen worden gebruikt als tijdelijk alternatief, aangezien er dan is reeds is voldaan aan de gewenningsperiode voor de permanente voorzieningen in fase 1.
- De kasten zijn op een afstand van maximaal 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden aangebracht. De kasten zijn zo opgehangen dat deze verschillende microklimaten aanbieden doordat ze verschillende exposities hebben ten opzichte van

²² Paragraaf 3.6, pagina's 28-29.

de zon. De kasten hebben een locatie die vergelijkbaar is met de oorspronkelijke situatie wat betreft vrije aanvliegroute en duisternis. Ook zijn de kasten vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren;

Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen is niet noodzakelijk. De kasten vormen geen belemmering en komen de vleermuizen ten goede als deze blijven hangen, naargelang de kasten functioneel zijn. Daarnaast kan de bebouwing in de omliggende wijk ook dienen als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. De bouwstijl van de jaren '70 en tijd van bouwen maakt het dat deze vorm van woningen en appartementen in potentie geschikt zijn.

Permanente vervangende verblijfplaatsen

Permanente verblijfplaatsen worden in de muren van de nieuwe bebouwing nabij de huidige verblijfplaatsen gerealiseerd. In totaal worden er 36 kasten geplaatst, in elk gebouw 12. Deze worden op minimaal drie meter hoogte en in verschillende windrichtingen geplaatst, zie voor de locaties en type verblijfplaatsen bijlage 1 van dit besluit.

Door bovenstaande maatregelen te treffen, ontstaan er voor de vleermuizen ook na realisatie van nieuwe flats voldoende mogelijkheden om de zomer- en paarverblijfplaatsen in gebruik te nemen.

Tijdelijke mitigatie foerageergebied/vliegroute

Om tevens het tijdelijk verlies van vliegroutes binnen het projectgebied (in de luwte aan de achterzijde van de bestaande portiekflats met hier ook aanwezige bomen) zo veel mogelijk te beperken, worden gefaseerd (per fase), over de gehele lengte vleermuisschermen geplaatst (zie figuur 6).

Figuur 6. Locaties met tijdelijke vleermuisschermen (groen weergegeven).

De vleermuisschermen voldoen aan de onderstaande voorwaarden, zoals deze staan beschreven in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017):

- De tijdelijke alternatieve vliegroute zal een maand voor aanvang van het verwijderen van de portiekflat aanwezig zijn;
- De schermen zijn minimaal twee meter hoog, de ophalen staan van minimaal anderhalf meter hoog (totale hoogte minimaal drie meter). Het scherm kan zowel van de stuifzanddoek zijn als van gaaswerk met een maximale maaswijdte van anderhalf centimeter, of gemaakt van rietstengels of

- wilgentenen. Scherm zijn windgevoelig en moet goed onderhouden worden na stormachtig weer in het actieve seizoen van de gewone en ruige dwergvleermuis;
- De tijdelijk gerealiseerde vliegroute moet tijdens de gehele periode van de werkzaamheden kunnen functioneren. Mogelijk is daar onderhoud voor nodig;
 - Er vindt maandelijks een controle plaats op de functionaliteit van de vleermuisschermen. Deze controle wordt uitgevoerd door een inzake deskundige van de gewone en ruige dwergvleermuis. Waar nodig wordt bij gebreken de vliegroute hersteld. De controle en mogelijk herstelwerkzaamheden worden vastgelegd in het ecologisch logboek;
 - Er mag geen bouwlicht schijnen op de tijdelijke vliegroute.

Aanvullend: Periode kap bomen

Bij de planning wordt voor de kap van bomen gefaseerd uitgevoerd over de jaren 2023, 2024 en 2025. In het mitigatieplan voor de egel wordt voor de kapwerkzaamheden van de bomen in de planning de periode 'blok 1 begin 2024', 'blok 2 begin 2025' en 'blok 3 begin 2026' aangehouden. Van belang hierbij is dat het kappen van de bomen buiten de actieve periode van vleermuizen wordt uitgevoerd (vanaf 15 november tot uiterlijk 31 maart) en ook buiten het broedseizoen van vogels (vanaf 15 juli tot uiterlijk 15 maart). Daarom leggen wij aanvullend in onze voorschriften vast dat de gefaseerde kap van de bomen jaarlijks vanaf 15 november tot uiterlijk 15 maart van elk jaar wordt uitgevoerd.

Permanente compensatie vliegroute/foerageergebied

In de nieuwe situatie zal de nieuwe bebouwing de functie van vliegroute geheel overnemen. Daarnaast wordt het terrein opnieuw ingericht met groen. Er worden 16 nieuwe bomen met plantmaat 12-16 cm en een hoogte van ten minste vier meter aangeplant.

Staat van instandhouding gewone en ruige dwergvleermuis

De gewone- en ruige dwergvleermuis zijn algemene vleermuissoorten die in het hele land voorkomen, vooral in stedelijke gebieden (NDFF, 2022).

De gewone dwergvleermuis staat op de Rode lijst als thans niet bedreigd. Er zijn geen aanwijzingen bekend voor een aantalsverandering. Bruikbare aantalsgegevens van overwinterende dieren ontbreken, omdat de soort 's winters op onbereikbare plaatsen verblijft²³.

Ruige dwergvleermuis staat niet op de rode lijst, maar is in Nederland een regelmatige gast die verspreid in Nederland voorkomt. Er is een stijging van het aantal waarnemingen vanaf 1970, en een sterke toename in de laatste periode. In beide gevallen is die echter toe te wijzen aan de mogelijkheden om de ruige dwergvleermuis te determineren. Er zijn vanwege de determinatieproblemen in het verleden geen aanwijzingen voor toe- of afname in Nederland²⁴. De staat van instandhouding en het toekomstperspectief wordt voor deze soort echter als matig ongunstig beoordeeld²⁵.

Het aanbod van geschikte verblijfplaatsen neemt voor beide soorten af vanwege de toenemende na-isolatie maatregelen van gebouwen.

Door het gericht toepassen van mitigerende en compenserende maatregelen bij dit project, is het behoud van de lokale populatie van deze soorten echter voldoende geborgd, en hiermee ook de gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Er worden voldoende maatregelen genomen om te voorkomen dat exemplaren van ruige en gewone dwergvleermuis tijdens de werkzaamheden worden geschaad of gedood, onder anderen door te werken in de minst kwetsbare periode van deze soorten en door het gefaseerd werken. Door toepassing van fasering, het tijdig aanbieden van alternatieve geschikte verblijfplaatsen tijdens de werkzaamheden en de inbouw van permanente verblijfplaatsen voor gewone en ruige dwergvleermuis in de nieuwe flats, blijft de gunstige staat van instandhouding van deze soorten voldoende geborgd. Ook het plaatsen van tijdelijke vleermuisschermen om bestaande vliegroutes van vleermuizen in het projectgebied te handhaven, draagt hieraan bij.

²³ NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren.

²⁴ NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren.

²⁵ Wageningen University & research, 2019. Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019.

Maatregelen egel

Ongeschikt maken buiten kwetsbare periode

- Werkzaamheden in gebieden met mogelijke rust- en verblijfplaatsen van de egel (de aanwezige heestervakken, struiklaag) worden buiten de kwetsbare periode van de egel uitgevoerd, of in deze periode ongeschikt gemaakt voor de egel. Dit betekent dat de werkzaamheden rondom de gebieden met mogelijk rust- en verblijfplaatsen van de egel moeten worden uitgevoerd in de periode tussen 1 september en 1 november, buiten de voortplantingsperiode (van 15 maart tot 1 september) en buiten de overwinteringsperiode (van 1 november tot 15 maart).
- De werkzaamheden, nabij de mogelijk rust- en verblijfplaatsen van de egel worden pas uitgevoerd, nadat uit een controle door de ecologisch toezichthouder blijkt dat er geen egels aanwezig zijn in het plangebied.
- Bij het vaststellen van in gebruik zijnde verblijfplaatsen van de egels worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld (zone circa twee meter rond de verblijfplaats) tot de aanwezige egel uit eigen beweging een ander heenkomen heeft gezocht.
- Het plangebied wordt ongeschikt gemaakt voor bewoning door voor de egel opgaande begroeiing en (potentiële) rustplaatsen te verwijderen en vervolgens de vegetatie om te ploegen of kort te houden (max. tien cm hoog). Te handhaven groenstructuren worden niet betreden of geschaad tijdens de werkzaamheden.

Afzetten te behouden haag

- De te behouden haag (zie figuur 2) wordt aan de zijde van de planlocatie afgezet met stevig, glad zeil (tenminste twintig centimeter ingegraven in de grond en tenminste dertig centimeter hoog is/ boven maaiveld), zodat de egel niet per ongeluk de bouwlocatie kan betreden. Deze afzetting dient gedurende werkzaamheden in stand te worden gehouden.
- Er vindt maandelijks een controle plaats op de functionaliteit van de schermen. Deze controle wordt uitgevoerd door een inzake deskundige van de egel. Waar nodig wordt bij gebreken het scherm hersteld. De controle en mogelijk herstelwerkzaamheden worden vastgelegd in het ecologisch logboek.

Afwijkend van bovenstaande maatregelen uit het mitigatieplan voor de egel, wordt in paragraaf 2.2. van dit mitigatieplan aangegeven dat bij de fasering van de rooiwerkzaamheden in het projectgebied aanwezige struiklagen/plantvakken en bomen in de periode 'begin 2024', 'begin 2025' en 'begin 2026' wordt aangehouden (zie tabel in paragraaf 2.2). In deze tabel wordt hiermee geen rekening gehouden met de in het mitigatieplan beschreven maatregel om buiten de kwetsbare periode van de egel deze rooiwerkzaamheden uit te voeren, namelijk in de periode van 1 september tot 1 november. Het verwijderen van struiklaag en heestervakken dient dus uitsluitend in de periode 1 september – 1 november van elk jaar te worden uitgevoerd. Deze periode leggen we vast in onze voorschriften.

Compensatie verblijfplaatsen

Door de ontwikkelingen gaat 1.556 vierkante meter geschikt leefgebied voor de egel verloren. Het verloren groen bestaat uit 1.123 vierkante meter gazon en 433 vierkante meter struiklaag. Dit wordt bij de nieuwe inrichting van het plangebied gecompenseerd door 531 vierkante meter struiken en 1.151 vierkante meter graszode. Hiermee vormt het plangebied na inrichting weer geschikt leefgebied voor de egel (zie figuur 3).

Staat van instandhouding

De landelijke staat van instandhouding van de egel is onbekend door gebrek aan landelijk representatieve monitoring. Op de Rode Lijst van de Nederlandse zoogdieren is de status 'onvoldoende gegevens'. Uit tellingen vanuit het Netwerk Ecologische Monitoring bleek dat de egelpopulatie over de periode 1994-2018 matig is afgenomen (Zoogdierenvereniging, 2022). Ook van de lokale staat van instandhouding van de egel zijn geen gegevens bekend. In de omgeving van het plangebied zijn recente waarnemingen van de soort schaars. Doordat de tellingen vanuit het Netwerk Ecologische Monitoring een dalende trend laten zien en de afgelopen jaren veel ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, wordt de lokale staat van instandhouding als ongunstig ingeschat.

Afbreuk aan de (lokale) staat van instandhouding van de egel door dit project is echter niet aan de orde. De ligusterhaag aan de achterzijde van de portiekflats op de grens met de particuliere tuinen blijft beschikbaar voor de egel. Tevens blijven heestervakken en struiken in de directe omgeving van het projectgebied, in de vorm van plantvakken in de openbare ruimte en struiken en hagen in nabij gelegen particuliere tuinen gehandhaafd. Deze kunnen de functie van de te verwijderen heestervakken tijdelijk overnemen. Tijdens de werkzaamheden wordt rekening gehouden met kwetsbare periodes van de egel. En bij de nieuwe inrichting wordt weer voldoende nieuw leefgebied voor de egel gerealiseerd in de vorm van nieuw struiken en gazon van vergelijkbare omvang. Hiermee kunt de gunstige staat van instandhouding van de egel niet in het geding door dit project.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop en nieuwbouw van drie flats leiden tot het beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en het opzettelijk verstoren van beide soorten. Het rooien van in het plangebied aanwezige bomen, struiken en plantvakken leidt tot het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen van de egel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.5 lid 2 en 4 en artikel 3.10 lid 1b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

Gewone en ruige dwergvleermuis

Het project is locatie specifiek. Het gaat om de sloop van de bestaande bebouwing. Een alternatieve locatie voor dit project is daarom niet van toepassing. Bij de start van het project is er een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Hierin was de keuze renovatie of nieuwbouw. Wanneer er echter wordt gekozen voor renovatie met hoge investeringskosten, worden de huidige knelpunten niet verholpen. De huidige knelpunten zijn:

- een te kleine woning met matige functionaliteit;
- de bovenwoning is niet geschikt voor alle doelgroepen;
- het aanbrengen van lift is niet haalbaar;
- het maximale haalbare energielabel is b.

Dit maakt dat er voor deze locatie is gekozen voor nieuwbouw.

Gelet op de functies van de vleermuizen, zal het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen in de minst kwetsbare periode van de ruige en gewone dwergvleermuis worden uitgevoerd. De tijdelijke voorzieningen m.b.t. de verblijfplaatsen voor fase 1 zijn tijdig geplaatst en is voldoende rekening gehouden met de gewenningsperiode van de gewone- en ruige dwergvleermuis. Het alternatief voor sloop zou renovatie kunnen zijn. Echter is het gezien de bouwstijl en de staat waar de woning zich in verkeerd niet toereikend. Ook zou dit voor beschermde soorten geen betere oplossing bieden, omdat zij in dit scenario eveneens de verblijfplaatsen worden beschadigd of vernietigd.

Egel

Een alternatieve locatie is niet aan de orde. De betreffende werkzaamheden zijn locatie gebonden en kunnen niet op een andere plek worden uitgevoerd. Ook een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor de egel worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Ook is een alternatieve planning hier niet van toepassing, gezien de huidige planning reeds volledig is aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor de egel. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor de aanwezige egel(s) geen voordelen.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De aanvraag voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is gedaan in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. De aanvraag voor de egel is gedaan in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde. Dit is als volgt in de aanvraag onderbouwd.

In de keukens van de woningen is asbest aanwezig, die tijdens de sloop moet dit worden verwijderd. De asbestinventarisatie is uitgevoerd op het moment dat deze bewoond is. Mogelijk bevindt er zich nog meer asbest in de woning²⁶. Aan de Drostenstraat, tegenover de Erfgenamenstraat, is een bouwtechnische keuring uitgevoerd. Deze bebouwing kende hetzelfde bouwjaar en bouwstijl. Hierdoor is deze beoordeling vergelijkbaar met het projectgebied. Uit deze keuring²⁷ is gebleken dat de te amoveren bebouwing hier niet voldoet aan de huidige energierichtlijnen. Ze hebben een hoge energielabel van E, F of G. Met de nieuwbouw worden de woningen voorzien van een energielabel A++++. Door de isolatie van de nieuwe woningen wordt er bijgedragen aan het Parijse klimaatakkoord van 2015. Daarnaast is er in 2004 een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de contactgeluidisolatie van de woningscheidende constructie in verticale richting erg varieert en hiermee onvoldoende is. Door de slechte staat van de woningen is er een risico op een sociale afglijding van de wijk. Verslechtering van de onderhoudsstaat van de woningen zal de veiligheid, gezondheid en woongenot van de bewoners gaan aantasten. Met het projectvoornemen zal de volksgezondheid, woongenot, veiligheid van de wijk, en het binnenklimaat sterk verbeteren. Daarnaast worden de woningen door de plaatsing van een lift geschikt voor alle leeftijden en inkomensklassen. Voor de egel geldt dat het hier om een ruimtelijk ontwikkeling van deze projectlocatie gaat. Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁸ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving. Bij het rooien van bomen en struiken in het projectgebied dient in ieder geval voldoende rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Verstoring van broedende vogels is niet toegestaan.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis en van de egel te vernielen of aan te tasten en om de gewone en ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast. Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is, waarbij minder negatieve effecten op deze beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

²⁶ A.L. Asbestinventarisering Lieren. Februari 2017. Asbestinventarisatierapport conform SC 540 TYPE A - Woning Erfgenamenstraat 37 8271 TV IJSSELMUIDEN.

²⁷ FM advies, April 2010. Quicksan technische en woo technische beoordeling complex 22 – Drostenstraat 1 t/m 48 te IJsselmuiden.

²⁸ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁹ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

BIJLAGE 1 Mitigatie gewone en ruige dwergvleermuis

Tijdelijk vleermuiskasten

Bijlage 2: Tijdelijke compensatie

Tijdelijke zomer- en paarverblijfplaatsen

Externe vleermuizenkasten

Als tijdelijk alternatief voor de in totaal negen zomer/paarverblijfplaatsen zijn er in de omgeving van de huidige verblijfplaatsen, op woningen in de omgeving, met toestemming 18 tijdelijke vleermuizenkasten type VMT1a (Unitura) geplaatst. Omdat het gaat om paarverblijfplaatsen zijn de kasten verspreid opgehangen zodat er rekening wordt gehouden met territoria van de vleermuizen. Daarnaast hangen de kasten in verschillende windrichtingen en op minimaal drie meter hoogte. De kasten zijn buiten de in invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden, op aanwijzen van een inzake deskundige geplaatst.

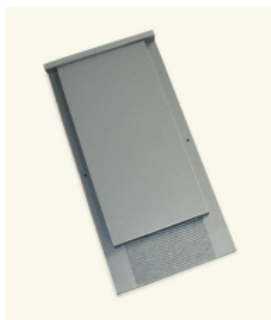

Foto impressie VMT1a (Unitura, z.d.)

Figuur 9 en 10. Twee van de geplaatste tijdelijke compensatie op de woningen

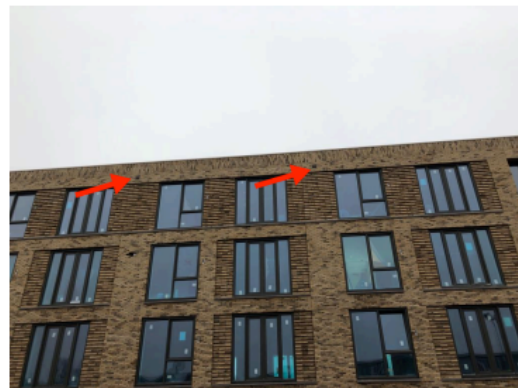
Permanente vleermuisvoorzieningen

Inbouw vleermuisenkasten

Ter compensatie zijn de 19 tijdelijke vleermuisenkasten aangevuld met 17 permanente vleermuisenkasten type VMPPM1e (Unitura). Deze zijn in januari 2023 gerealiseerd in de twee flatgebouwen aan de Drotestraat, dit is aan de overzijde van dit project.

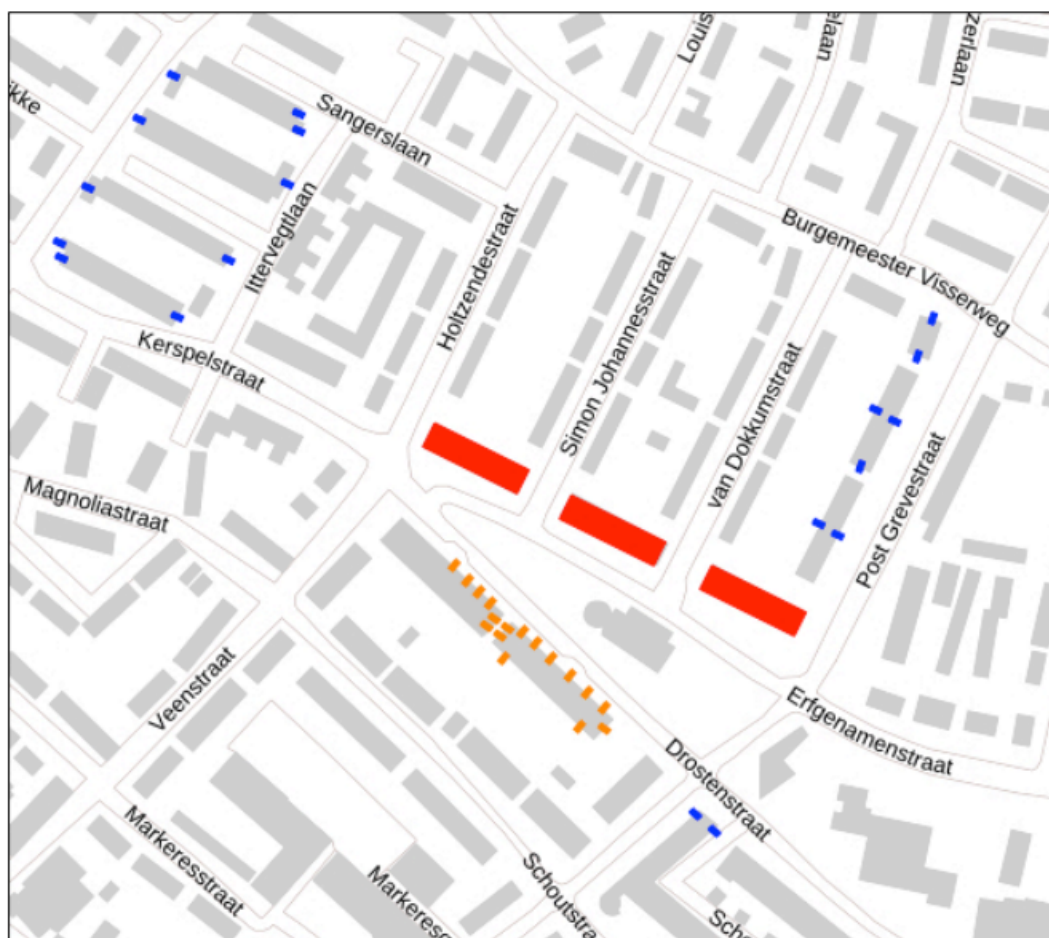

Foto impressie VMPPM1e (Unitura, z.d.)

Figuur 11 en 12. Twee van de geplaatste tijdelijke compensatie op de

Locaties tijdelijke vleermuiskasten en permanente voorzieningen

Figuur 13. Locatie plangebied (rood), locatie tijdelijke externe voorzieningen (blauw), locatie permanente interne voorzieningen (oranje)

Vleermuisschermen

Locatie Vleermuisschermen in plangebied (groene lijnen)

Voorbeeld vleermuisscherm

